

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
מנהל אגף היערכות לשעת חירום

03 במאי 2021

כ"א באייר תשפ"א

מס' סימוכין: 2000-1023-2021-0021685

הנחיות לבחירת נתיב מילוט בבית הספר בעת רעידת אדמה

(מסמך הנחיות משלים לסרט רעידת אדמה - בחירת נתיב מילוט)

1. כללי

- א. ההסתברות להתרחשותן של רעידות אדמה בעולם **בכלל** ובמדינת ישראל **בפרט** מחייבת אותנו להכין את תלמידי בית הספר להתנהגות נכונה בעת רעידת אדמה.
- ב. במסגרת היערכות מערכת החינוך לרעידות אדמה גובשו הנחיות מיוחדות עבור מוסדות החינוך ע"י אנשי מקצוע מוסמכים ובאישור ועדת ההיגוי הממשלתית לרעידות אדמה (ראה נספח ב/פלקט).
- ג. לשם כך, אגף הביטחון במשרד החינוך בשיתוף פקע"ר ורח"ל ערך סרטון ההדרכה לתכנית מילוט בית ספרית – תרגום עברית <https://youtu.be/lzDtswYHxa0> תרגום ערבית <https://youtu.be/ne6hEQIPmMk>
- ד. תפקיד רכז/ת הביטחון ומנהל/ת בית הספר בסיוע קב"ט המוסד החינוכי להכין את בית הספר ולהיערך לתרחיש רעידת אדמה תוך דגש על הכנת **תכנית מילוט בית ספרית** לאור **הנחיות ההתגוננות שנקבעו למוסדות החינוך**.
- ה. מסמך זה, מהווה מסמך הנחיות משלים לסרטון ולשמש את רכז/ת הביטחון בהכנת תכנית מילוט בית ספרית בעת רעידת אדמה.

2. מטרתה של תכנית המילוט הבית ספרית:

- א. מילוט והוצאת כל התלמידים מחוץ למבנה אל השטח הפתוח בזמן הקצר ביותר.
- ב. לקבוע סדר פעולות קבוע ומתואם ברמה הבית ספרית ליישום ההנחיות - **"שטח פתוח הכי בטוח"** - כך שכל תלמיד ומורה יידעו להתנהג ולהימלט החוצה מהר ככל האפשר בעת רעא"ד.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
מנהל אגף היערכות לשעת חירום

03 במאי 2021

כ"א באייר תשפ"א

מס' סימוכין: 2000-1023-2021-0021685

3. העקרונות והשיקולים לבניית תוכנית מילוט בית ספר

- א. לרוב, מבנים לא מתמוטטים מיד עם תחילת הרעידה. הדבר נכון במיוחד עבור המבנים, שתוכננו ונבנו בהתאם לדרישות התקנים הישראלים. יחד עם זאת, לא קיים פרמטר מדויק, שבעזרתו ניתן לקבוע זמן, שבו המבנה יתמוטט ולכן, פינוי המבנה צריך **להתבצע מהר ככל הניתן**.
- ב. **נתיב מילוט** - הינו ציר התנועה הבטוח, המהיר והבטיחותי ביותר מחדר הכיתה חירום/מילוט אל השטח הפתוח.
- ג. **נתיב המילוט האופייני יהיה בדרך כלל ע"פ הסדר הבא:**
- א. **יציאה מהירה מכיתות הלימוד** (הינם החללים המסוכנים ביותר במבנה, ובעיקר בשל ריבוי חלונות, גודל החלונות והמרחקים הגדולים בין עמודי הבטון).
- ב. **דרך מסדרונות** יותר בטוחים מכיתות מאחר והם צרים.
- ג. לאחר מכן, **דרך חדרי מדרגות פנימיים**, לרוב בטוחים יותר ממסדרונות, מאחר והם לעיתים קרובות עשויים מבטון, והמבנה שלהם הרבה יותר קשיח (עמיד יותר).
- ד. ומשם אל **פתחי המילוט / יציאות חירום** החוצה אל השטח הפתוח.
- ה. לאחר מכן, התכנסות התלמידים בשטח הכינוס.

לסיכום: נתיב המילוט האופייני בבתי הספר, יהיה כדלקמן –

- מחדר הכיתה ◀ פרוזדור, מסדרון ▶ חדר מדרגות ▶ פתחי יציאת**
- חירום/מילוט ▶ אל מחוץ למבנה המוסד ▶ לשטח הפתוח ▶ שטח כינוס.**
- ד. **גני ילדים במבנים רב קומתיים**, יפעלו בהתאם לעקרונות החלים על בית ספר.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
מנהל אגף היערכות לשעת חירום

03 במאי 2021

כ"א באייר תשפ"א

מס' סימוכין: 2000-1023-2021-0021685

- ה. אך מאחר ומדובר במספר רב של תלמידים, שאמורים לצאת בבת אחת וברוחב צר יחסית של מסדרונות וחדרי המדרגות, נדרש לתכנן את היציאה החוצה לפי כיתות בזמן קצר יחסית, ושיבוץ סגל הוראה במקומות העשויים להיות "צווארי בקבוק", בכדי למנוע אסון של צפיפות ועומס בפתחי היציאה.
4. האופן שבו צריך להכין תוכנית מילוט בית ספרית על ידי מנהל ורכז ביטחון הבית ספרי, ובליווי קב"ט מוס"ח רשותי ע"פ השלבים הבאים:
- א. בשלב ראשון, ערוך סיור במבנה וסביבתו בכדי לגבש תוכנית מילוט למבנה.
- ב. יש לנתח את כלל האפשרויות למילוט מהיר בבית הספר - דרך מסדרונות, גרם מדרגות, דלתות ראשיות ויציאות חירום.
- ג. ככלל, תוכנית המילוט תכלול את ציר המילוט ועד ליציאה אל מחוץ למבנה, לשטח הפתוח ולשטח הכינוס/התכנסות התלמידים.
- ד. אתר מכשולים בצירי המילוט, וקבע תוכנית להסגרת/תיקון המכשולים בצירי המילוט.
- ה. לבחור את שטח הכינוס במקום פתוח אשר מרוחק כמה שיותר ולא בצמוד למבנים, לכבלי חשמל ולעצים.
- ו. יש להכין תרשים של כל קומה וקומה, ונתיב מילוט לכל כיתה.
- ז. יש לסמן על גבי התרשים את מסלול היציאה לשטח כינוס, ואת מיקום שטח הכינוס מומלץ לבצע זאת על סקיצה של מבנה בית הספר.
- ח. יש להציב שילוט בכל כיתה / מרחב פעילות, שיגדיר מה הוא המקום הבטוח ביותר בעת רצידת אדמה לתלמידי אותה כיתה / מרחב פעילות (ראה נספח א).
- ט. ודא כי פתחי המילוט / יציאות חירום מסומנים וידועים לכולם.
- י. ודא כי פתחי המילוט / יציאות חירום פתוחים בכל שעות / יום הלימודים בבית הספר.
- יא. קיבוע אביזרים לא מבניים במוסד החינוכי (ספריות, ארונות, מזגנים) בכלל ובכיתות הלימוד בפרט בסיוע אנשי האחזקה בבית הספר ושל הרשויות המקומיות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
מנהל אגף היערכות לשעת חירום

03 במאי 2021

כ"א באייר תשפ"א

מס' סימוכין: 2000-1023-2021-0021685

- יב.** הצבת כרזות עם פרוט סדר פעולות להתנהגות בעת רעידת אדמה על גבי לוח מודעות הבית ספרי ובכיתות.
- יג.** שמירה על נתיבי מילוט פנויים מחפצים ועיגון וחיזוק של אלמנטים לא מבניים בנתיב המילוט - תקרות אקוסטיות, פרגולות וסוככים בכניסה / יציאה ממבנים.
- יד.** קבע חלוקת תפקידים לסגל ההוראה בפתחי המילוט לניתוב התמידים לשם מניעת "צווארי בקבוק" ואסון דריסה.
- טו.** צירי המילוט ייבחנו אחת לחצי שנה על ידי רכז הביטחון, ואחת לשנה"ל על ידי קב"ט מוס"ח רשותי במטרה לוודא שהם פנויים ולא נעולים בכל עת, כאשר המבנה מאויש.
- טז.** מומלץ להיוועץ עם קב"ט המוס"ח ומהנדס של הרשות, אך יודגש, כי זהו אינו תנאי להכנת התוכנית וליישומה.

5. תרגול בית הספר:

- א.** יש להציג את סרטון ההדרכה בפני סגל המורים בתחלית כל שנה ולפני כל תרגיל רעידת אדמה בית ספרי.
- ב.** יש להדריך את סגל בית ספר, והצגת ההנחיות על ידי מנהל/ת בית הספר ורכז הביטחון בדגש על סדר העדיפות ליציאה החוצה לשטח הפתוח לפי כיתות.
- ג.** יש לבצע תרגול של כל כיתה באופן עצמאי על ידי מחנך הכיתה בהתאם לסימון שנקבע מראש.
- ד.** יש לתרגל את כל תלמידי בית הספר בתחילת כל שנת לימודים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
מנהל אגף היערכות לשעת חירום

03 במאי 2021
כ"א באייר תשפ"א
מס' סימוכין: 2000-1023-2021-0021685

נספח א'

פלקטים ושילוט ⚡ (לפנות לקב"ט מוס"ח הרשות)

שילוט להכוונת תלמידים = "שטח פתוח הכי בטוח"

אפשרות נוספת: במידה ומדובר בקומה ג' ומעלה ואין אפשרות למילוט מהיר.

"בעת רעידת אדמה - המקום הבטוח עבורי"

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים; 9510402 טל' 073-3931065 פקס 073-3931067
شارع دبوراهننبية 2, اورشليم-القدس, 9510402 هاتف 073-3931065 فاكس 073-3931067 | לאתר משרד החינוך
מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
מנהל אגף היערכות לשעת חירום

03 במאי 2021

כ"א באייר תשפ"א

מס' סימוכין: 2000-1023-2021-0021685

נספח ב'

מדינת ישראל
משרד החינוך

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

משרד החינוך

**סדר פעולות בעת התרחשות
רעידת אדמה**

בתוך כיתה / מבנה

אם אתם נמצאים בתוך המבנה / כיתה בעת רעידת אדמה
צאו בהליכה מהירה וזהירה דרך נתיב המילוט אל השטח הפתוח
התרחקו מבניינים, קירות תומכים, עצים, כבלי חשמל
וכל גורם מסוכן אחר.

מרחב מוגן

תלמידים השוהים בתוך מרחב מוגן תקני אשר נמצא עד קומה שנייה כולל,
ינחו לצאת החוצה בהליכה מהירה וזהירה דרך נתיב המילוט אל השטח
הפתוח, ויתרחקו מבניינים, קירות תומכים, עצים, כבלי חשמל וכל גורם
מסוכן אחר.

תלמידים השוהים במרחב מוגן תקני הנמצא בקומה שלישית ומעלה - ישארו
בו עד לסיום הרעידה הראשונית ו / או על פי הנחיות הנהלת בית הספר -
יציאה החוצה לשטח הפתוח

מחוץ לכיתה / מבנה

הישארו בשטח הפתוח, והתרחקו מבניינים, קירות תומכים, עצים
כבלי חשמל וכל גורם מסוכן אחר

בנסיעה ברכב / באוטובוס

יש לעצור את הרכב, ולהישאר בתוכו עד שהרעידה תיפסק.
אם נמצאים בצמוד לבניינים, יש להמשיך בנסיעה עד לשטח פתוח
הנקי מסיכונים - מבנים גבוהים, כבלי חשמל, עצים וגשרים.

דפוס: לאור, תולקס והדפוסות, תל אביב

****קיים בשפה הערבית**

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים; 9510402 טל' 073-3931065 פקס 073-3931067
شارع دبوراهننبية 2, اورشليم-القدس, 9510402 هاتف 073-3931065 فاكس 073-3931067 | לאתר משרד החינוך
מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה